

OBSAH

ÚVOD	7
ELŐSZÓ	9

TEOLÓGIA A BUDOVANIE CIRKVI TEOLÓGIA ÉS AZ EGYHÁZÉPÍTÉS

CSEPREGI Zoltán

KÉPTISZTELET, KÉPHASZNÁLAT, KÉPTILALOM ÉS KÉPROMBOLÁS A MAGYARORSZÁGI REFORMÁCIÓBAN	13
<i>Worship, use, prohibition and destruction of images during the Hungarian reformation</i>	

Imrich NAGY

PERCEPCIA POČIATKOV REFORMÁCIE V HUMANISTICKEJ KOREŠPONDENCII MIKULÁŠA OLÁHA	24
<i>Perception of the beginning of the Reformation in Mikuláš Oláh 's humanistic correspondence</i>	

Peter OLEXÁK

KAMALDULSKÁ BIBLIA V KONTEXTE REKATOLIZÁCIE UHORSKA 18. STOROČIA	32
<i>Camaldolese Bible in the context of the re-Catholization of Kingdom of Hungary in the 18th century</i>	

Katarína VALČOVÁ – Michal VALČO

HYMNOLOGICKO-LITURGICKÁ REFORMA JURAJA TRANOVSKÉHO A JEJ ODKAZ PRE DNEŠOK „SLOVENSKÝ MARTIN LUTHER“	39
<i>Hymnological-liturgical reform of Juraj Tranovský and its legacy for today</i>	

Peter ŠTURÁK

PRÍNOS BISKUPA JÁNA BRADÁČA V PRI KÁNONICKOM ERIGOVANÍ MUKAČEVSKÉJ GRÉCKOKATOLÍCKEJ EPARCHIE V ROKU 1771	51
<i>Contribution of Bishop Ján Bradáč in the canonical erigation of the Mukachevo Greek Catholic Eparchy in 1771</i>	

Peter ZUBKO

K PROBLEMATIKE GENÉZY DIECÉZNYCH ŠTATÚTOV M. M. OLŠAVSKÉHO Z ROKOV 1752 – 1758	67
<i>Diocesan statutes of M. M. Olšavský from 1752–1758</i>	

Miloslava BODNÁROVÁ

K OTÁZKE VZNIKU HUSITSKEJ A BRATRÍCKEJ TRADÍCIE V REFORMAČNOM HNUTÍ NA SLOVENSKU	79
<i>On the question of the origin of the Hussite and fraternal tradition in the reform movement in Slovakia</i>	

Jan B. LÁŠEK

K 30. VÝROČÍ ÚMRTÍ ČESKÉHO CÍRKEVNÍHO HISTORIKA EVROPSKÉHO VÝZNAMU AMEDEA MOLNÁRA (1923 – 1990)	86
<i>On the 30th anniversary of the death of the Czech church historian of European significance Amedeo Molnár (1923 – 1990)</i>	

Karl W. SCHWARZ

GUSTAV ADOLF SKALSKÝ (1857 – 1926) – EINE ERINNERUNG AN DEN GRÜNDUNGSDEKAN DER HUS – FAKULTÄT IN PRAG	96
<i>Gustav Adolf Skalský (1857 – 1926) – Commemoration of the founding dean of the Hussit faculty in Prague</i>	

**CIRKVI A VERIACI V ICH KAŽDODENNEJ ROZMANITOSTI
EGYHÁZAK ÉS HÍVŐI A MINDENNAPI SOKSZÍNŰSÉGBEN**

PÁLFI József

**II. JÓZSEF KIRÁLY RECEPCIÓJA EGY VÁRADI PRÉDIKÁTOR
IGEHIRDETÉSEIBEN..... 109**

The receptions of king Jozef II. in the preachings of preacher in Nagyváradi

Annamária KÓNYOVÁ

**MANŽELKY REFORMOVANÝCH KAZATELOV
V RANOM NOVOVEKU 125**

The wives of reformed preachers in the early modern period

G. ETÉNYI Nóra

**NYOMTATOTT HÍREK ÉS KÉZIRATOS INFORMÁCIÓK MAGYARORSZÁGI
EVANGÉLIKUS KÖZÖSSÉGEK JOHANN JOACHIM D'ORVILLE (1633-1688)
HESSEN-KASSELI DIPLOMATA REGENSBURGI BIRODALMI GYŰLÉSRŐL
KÜLDÖTT KÖVETJELENTÉSEIBEN 134**

*Printed reports and manuscript information about Hungarian evangelical congregations
in the reports of Hessen-Kassel diplomat Johann Joachim D'Orville (1633-1688) to the Reichstag
in Regensburg*

GYULAI Éva

URAK ÉS KEGYURAK: A RÁKÓCZI CSALÁD ZBORÓN..... 162

Lords and patrons - the Rákóczi in Zborov

PAPP Klára

A CSÁKYAK VALLÁSOSSÁGA..... 200

Religiousness of the Csáky family

LÉVAI Attila

**PÁR ADAT A CSEH-MAGYAR REFORMÁTUS TÖRTÉNETI
KAPCSOLATOKHOZ..... 215**

Some data on the Czech-Hungarian reformed historical relations

VISKOLCZ Noémi

**ESTERHÁZY PÁL (1635-1713) EGYHÁZI MECENATÚRÁJÁNAK
NÉHÁNY PÉLDÁJA 223**

Some examples of the church patronage of Pavel Esterházy (1635-1713)

BALOGH Judit

NEMES JÁNOS, A REFORMÁTUS NEMES 239

Reformed squire Ján (János) Nemes

Marcela DOMENOVÁ

**VIERA A KONFESIA V ODRAZE ZÁVETOV PREŠOVČANOV NA PRELOME
STREDOVEKU A NOVOVEKU 248**

*Faith and Confession as Reflected in Wills of Prešov Inhabitants at the Turn of the Middle
Ages and Modern Period*

Veronika DRÁBOVÁ

ŽIDIA V LADOMIROVEJ DO KONCA 19. STOROČIA 266

Jews in Ladomirová until the end of the 19th century

Jana DZIAKOVÁ

**OSTRIHOMSKÝ ARCIBISKUP LEOPOLD KOLONICS A JEHO
PROTIMOROVÝ PORIADOK Z ROKU 1692 274**

Archbishop Leopold Kolonics of Esztergom and his anti-plague order in 1692

SPOLUŽITIE: OD DOBRÉHO SUSEDSTVA KU KONFLIKTOM EGYÜTTÉLÉS JÓ SZOMSZÉDSÁGTÓL A KONFLIKTUSOKHOZ

Jaroslav HRDLIČKA

JIŘÍ Z PODĚBRAD A MATYÁŠ KORVÍN, PANOVNÍCI ZÁPASÍCÍ O VLÁDU V KRÁLOVSTVÍ DVOJÍHO LIDU..... 293

George of Podebrady and Matthias Corvinus, the monarchs fighting for reign in the kingdom of the double people

GUITMAN Barnabás

VÁZLAT A LIPTÓ VÁRMEGYEI KERESZTÉNYSÉG KORA ÚJKORI TÖRTÉNETÉHEZ 299

The outline of the early modern history of Christianity in the Liptov county

Peter BENKA

MESTSKÁ KOMUNITA A RÔZNOŠŤ KONFESIÍ: BARDEJOV V POLOVICI 17. STOROČIA..... 311

Urban community and religious diversity: Bardejov in the middle of the 17th century

Eva KOWALSKÁ

BRATSTVO FARÁROV 24 SPIŠSKÝCH MIEST V KRÍZOVOM OBDOBÍ REKATOLIZÁCIE: SVEDECTVO MATRICULAE GOLTZIANAE (1606 – 1673).... 335

Fraternity of 24 priests from the towns of Spiš/Zips period of recatholicisation: Testimony of Matriculae Goltzianae (1606-1673)

Peter KÓNYA

REKATOLIZÁCIA NA MAJETKoch LELESKÉHO KONVENTU 350

Re-Catholicization on the property of the Leles Convent

Daniel SLIVKA

POSTAVENIE JUDAIZMU V OBDOBÍ STREDOVEKÝCH KONVERZIÍ V ZÁPADNEJ EURÓPE 369

The position of Judaism in the period of medieval conversions in Western Europe

Lucia ŠTEFLOVÁ

VZBURY EVANJELIKOV AKO REAKCIA NA REKATOLIZAČNÉ OPATRENIA 376

Rebellions of Evangelists as response to the Recatholicization measures

Vavrinec ŽEŇUCH

NÁBOŽENSKÉ STRETY PRAVOSLÁVNÝCH S REFORMOVANOU CIRKVOU V 17. STOROČÍ 385

Religious clashes between the Orthodox and the Reformed Church in the 17th century

Władysław TABASZ

RÓZNORODNOŠĆ RELIGII SPUŚCIZNĄ WĘGIER WIEKÓW ŚREDNICH I NOWOWIEKU 395

The diversity of religions as the heritage of Hungary in the Middle Ages and in modern times

CIRKEVNÉ ŠKOLSTVO EGYHÁZI ISKOLÁZÁS

FAZEKAS István – KÁDÁR Zsófia – KÖKÉNYESI Zsolt – TERNOVÁČZ Bálint

JEZSUITA GIMNÁZIUMOK DIÁKSÁGA HÁROM JEZSUITA GIMNÁZIUM, A GYŐRI, A POZSONYI, A NAGYSZOMBATI GIMNÁZIUMOK PÉLDÁJÁN 403

Students of Jesuit grammar schools on the examples of grammar schools in Ráb, Prešporok and Trnava

KOLUMBÁN Vilmos József

AZ ISKOLAMESTEREK MUNKAKÖRE A 17–18. SZÁZADBAN A VIZITÁCIÓS JEGYZŐKÖNYVEK ALAPJÁN 419

The scope of work of teachers in the 17th - 18th century on the basis of visitation minutes

Miroslav KAMENICKÝ

**UPLATNENIE ABSOLVENTOV RÍMSKEHO KOLÉGIA
A NEMECKO-UHORSKÉHO KOLÉGIA V RÍME V KATOLÍCKÝCH
CIRKEVNÝCH ŠTRUKTÚRACH V UHORSKU V 17. A 18. STOROČÍ..... 432**

*Employment of graduates of the Roman College and the German-Hungarian College in Rome
in Catholic church structures in Hungary in the 17th and 18th centuries*

Eduard LUKÁČ

**REHOLA PIARISTOV A JEJ PODIEL NA ROZVOJI ŠKOLSTVA
A VZDELANOSTI NA ÚZEMÍ SLOVENSKA V OBDOBÍ NOVOVEKU..... 444**

The Piarist order and its contribution to the development of education in Slovakia in the modern age

Monika BIZOŇOVÁ

**JEZUITSKÉ VZDELÁVANIE V SPIŠSKEJ KAPITULE A V LEVOČI
V 17. A 18. STOROČÍ..... 456**

Jesuit education in Spišská Kapitula and Levoča in 17th and 18th century

PAP József

AZ ÁRVA MEGYEI TANÍTÓK FIZETÉSEMELÉSI ÜGYE 1867-BEN..... 466

The problem of increasing the incomes of Árva teachers in 1867

**NÁBOŽENSTVO VO VEDE A UMENÍ
VALLÁS A TUDOMÁNYBAN ÉS MŰVÉSZETBEN**

Ondrej MÉSZÁROS

**KONFESIONÁLNA URČENOSŤ RECEPCIE FILOZOFICKÝCH IDEÍ
V UHORSKU V 17. – 19. STOROČÍ S AKCENTOM NA FILOZOFICKÝ
ŽIVOT V HORNOM UHORSKU 489**

*Confessional determination of the reception of philosophical ideas in Hungary in the 17th - 19th
century with an emphasis on philosophical life in Upper Hungary*

Rudolf DUPKALA

FILOZOFIA NA EV. KOLÉGIU V PREŠOVE V 17. STOROČÍ 496

Philosophy at the Evangelical College in Prešov in the 17th century

KISS Erika

**PROTESTÁNS ÚRVACSORA-EDÉNYEK FELIRATAI A REFORMÁCIÓ ELSŐ
SZÁZADAIBAN 507**

Inscriptions on the Protestant objects for the Lord's Supper in the first century of the Reformation

VERES Gábor

**HERSTELLER VON BEMALTEN KIRCHENHOLZDECKEN
UND KIRCHENMÖBELN VOM 17. BIS ZUM 19. JAHRHUNDERT
IM NORDÖSTLICHEN TEIL DES KARPATENBECKENS..... 519**

*Creators of painted church ceilings and church furniture in the north-eastern part of the Carpathian
Basin in 17th -19th centuries*

Martin JAVOR

**ANDREJ BUDIŠ ST. – VINOHRADNÍK, FARÁR V SEREDNOM
A UŽHORODSKÝ DEKAN 528**

Andrej Budiš snr. – winegrower, priest in Sereďnie and dean of Uzhhorod